

Előfizetési díjak:

Egész évre 16 frt.
Félévre 8 frt.
Negyedévre 4 frt.
Egy hóra 1 frt 50 kr.

Egy szám ára 5 kr.

Közvetítőknél számlák nem adatik.

Hirdetési díjak:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 3 kr.
Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedve-
ményben részesülnek. Bélyegilleték minden
hirdetés után 30 kr.
— Nyitlár sora 25 krajczár. —

MAGYAR POLGÁR

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

„MAGYAR POLGÁR” KÖNYVNYOMDAJA.

Belkőzpontú 4. sz.

Megjelenik mindennap, vasár- és ünnepnapok kivételével.

Használatlan kéziratok nem adnak vissza.

Névtelenül beküldött közlemények nem közöltetnek.

KOLOZSVAR, JANUAR 29.

Nőnevelésünk és az iskola.

(Négy cikk.)

IV.

Most már az a nevezetes kérdés, hogy a lányok nevelése hol történhetik a legcélszerűbben: a szülői háznál-e, magán-nőveldeknél-e, vagy nyilvános iskolákban; és u. n. belakó vagy bejáró intézetekben-e?

Ma bizonyosan kevés ember van, aki azt vallja, hogy a leányokat kizáróan otthon, az anya, vagy nagynéne, avagy épen az apa nevelje, mint a hogy a németek egyik közoktatási minisztere kívánta volt. Az is nehéz dolog, hogy több család összeálljon és az illető szülők, vagy rokonaik legmiveltebb nőtagjai tanítsák a leányokat, kik ily formán mintegy egy családot alkotnának. Ily szervezet nagyon kedvező körülmények mellett is csak nagyon ideiglenesen lehetne megvalósítani.

A magán-nővelde szintén a családiasággal takaróznak, s száz közül kilenczvenkilencz (még a klastromi iskolát sem véve ki, mely a családi élet tagadása) váltig azt hirdeti, hogy keblében a családias élet minden előnyét megtalálják a leányok. Pedig csak egy pillantást kell rájuk vetnünk, hogy átlásuk, miszerint igen sokszor nem egyebek, mint az apai ház szánandó torzképei. A szigorú rend, mely gyakran minden életfrisseséget leforráz, s az édeskes modor, bizony nem pótolják a szülők békétűrő és elnéző szeretetét, sem a szülői ház szellemét.

A szigorú rendtartás sem helyettesíti a házi tűzhely szellemét, sőt talán az ellenzéki szellemet költi fel, s oly hibák keletkezésének lesz a motívuma, melyekről az ifjú szív a tilalomfa gyümölcsére való útmutatás nélkül aligha álmodott volna. Noeideke megjegyzése szerint, az efajta belakó intézetek a mellett, hogy a szülői házat nem pótolják, nagyon ritkán jó iskolák. Velük még az a veszély is jár, mely a különböző társadalmi helyzetű, s e miatt nagyon eltérő miveltésű leányok együttéléséből származik. Ez intézetek legnagyobb része, hozzájuk véve az externátusokat is, üzleti vállalatok, gyakran épen a szülők gyalóságára spekuláló üzletek, melyekben a nyereszkeskedés céljának áldozatul esik a nevelés magaslatos feladata. Egy részük kiváltképpen a szalonokra készít elő, s ezt a célt folyvást szemelőtt tartva, a belső miveltésért

készséggel feláldozza a reprezentálni tudás érdekeinek. Másutt (különösen a klastromokban), az aesthetikai, vallásos, esetleg politikai irányzatok a tulnyomók, melyekhez képest minden egyéb alsórendű.

Igy állván a dolog, a leánynevelés igazi célját csak a községi vagy állami, arravaló nyilvános és kellően ellenőrzött intézetekben érheti el.

A családnak nincs mit félni sem a községtől, sem az államtól; sőt ellenkezően, csak oly mértékben valósul meg eszményi célja, ha a községi nagy érdekeihez fűződik. Hiszen egy nagy társaságban élés előnyeiről és hasznairól csak akkor lehet valakinek igaz képzelete, ha annak életében részt vett és bizonyos mértékig annak rendtartása szerint növekedett. Minő erkölcsi és értelmi hasznokkal jár a jól szervezett nyilvános iskolába való járás: legtöbbször inkább sejtik, mint tudják.

Első, és mondhatni leghumanusabb hatása a növendékek egymással való érintkezéséből fakadó erkölcsi egyenlőség érzete. Ez aztán az iskolában meghonosítja a modern társas élet magaslatos elveinek egyikét: a türelmet. Nyilvános iskolában tanul leány és fiú igaz tisztelettel meghajolni társai értelmi és erkölcsi fölébbsége előtt. Talleyrand finom megjegyzése szerint, a magán iskolában minden az ember fejébe megy, s könnyen megittasodik a dicsérettől; ellenben a nyilvános iskola szabad levegőjén ez a gőz eloszlik, s minden dolog a maga értékére száll.

A nyilvános iskolák levegőjén indul szárba a felelősségérzet és a szolidaritás érzete, melyekről a községi iskolák hozott előnyök és az önző vágyak fölött való diadal.

Még a munka terhe is könnyebb lesz a nyilvános iskolában, mint a hogy a római katonák hadjárat alkalmával nagyobb terhet bírtak el, mint társaiktól elszakítva. Önként értetik, hogy mindegyiküknek fő kövása, a kitűnő tanítói kar odaadó nevelése és egyöntetű oktatása. Hiszen csak ily motívum alapján történik, hogy most a tanító lélekemelő példájára a közösség érzete, majd lelkes magyarázatára a figyelem láza vilámszerűen csap le és járja át a tanuló fejét és szívét. Ilyenkor a közös tűzhely mellett föllelegezett szívek unisono vernek s oly szent lángra lobbanak, melynek melegét még az élet alkonyán is érezni véli az agastyán.

Azt is szükség megjegyeznem, hogy a jól szervezett nyilvános iskolának nem

zeti intézetnek kellene lenni. A növendék a világon sehol sem tanulja meg egy közös földhöz, a hazához való tartozását, soha ellenállhatatlanabb ösztönt nem kap a nemzet kedélyéletének és alaphajlamainak az elsajátítására s az ezekből fakadó honszeretetre, mint a nemzeti alapon szervezett nyilvános iskolában.

Hogy jól vannak-e szervezve leányiskolánk, arról már szólottam; de hogy nemzeti alapon vannak-e szervezve, arra lehetetlen igennel felelni. Leányoktatásunkban a haza és a nemzeti genius igen csekély szerepet visznek. Hisz oly kényelmes dolog a német iskola szervezetéből kölcsönzött világozottsággal megelégedni!... Ám a németek és francziák közép- és felső iskolázásán meglátjuk a nagy nemzeti mozgalmaknak újraépítő és a régi alaphoz egy-egy emeletet adó hatása; ellenben a mi középiskoláinkban a figyelmes szemlélő leginkább a mai kor kosmopolitikus és internationalis nivellizáló hatását veszi észre. Mig a német középiskola aulátis hazai tárgyú festményekkel díszíti, mert a középiskolás növendékekben mindenképp a nemzeti érzületet kívánja nevelni: addig mi fiú- és leánygyermekünket a világtörténelem száraz datumaival és momentaturáival gyötörjük. Tanítjuk nekik a Pyramisokat és építéssök célját; de már váraink romjait és a hozzájuk fűződő historiai hagyományokat örök pihenésre kárhoztatott mumiáknak tekintjük.

Jupiter, Neptun és nagyszámú társaik viselt dolgaik évekig tanítattuk, de a nemzeti monumentumainkhoz fűződő nemzeti regékrol s aránnyal gyémánttal díszített nemzeti mythológiáinkról melyen hallgatunk. Gyermekünkkel a világtörténelem tenger-partján gyűjtetjük a színes csigákat, a helyett, hogy hazánk és nemzetünk multjának korall darabjai és drága-gyöngyei halászatára megtanítanók. Hazai történelmünket és nemzeti irodalmunkat korántsem szívesítjük és érdelem-mivelés szempontjából, szóval, nem azért tanítjuk, hogy az ifjú nemzedék a szívvel emlékezzék, hanem inkább, hogy szája öblegetésére használja. Leányiskoláinkban ép úgy, mint a fiúkban, a nagy történelem megcsúsz a kisit, a nagy világ elnyeli a mi kis világunkat, a hazát!

Hát a „gyalogszeres” vallás-erkölcsi oktatást emlegetsem-e?

Leányiskolánk nemzeti szintelen jellemzőknél fogva sápkóros állapotban hagyják növendékeik érzületét, mi miatt

arra sem valók, hogy a netán különböző nemzetiségű ifjúságot a közös hazához való igaz ragaszkodásra tanítsák, hevítsék.

Mire valók hát? — arról egy befejező cikkben.

Felméri Lajos.

Még egyszer a közlekedési tanácsról.

Nevezetes új intézmény lépett e hó 25-én életbe. Ez az országos közlekedési tanács. Feladata a közlekedésügy minden fontosabb kérdésében tanácsot szolgáltatni a közlekedésügyi miniszternek. Más szóval: ez egy kis országgyűlés, a mely specialiter a közlekedésügyi kérdések tárgyalására van hivatva. A tanácsnak tagjai főrészen az országos egyesületek vezéregyénei, mint az országos erdészeti, gazdasági, ipari stb. egyesületek igazgatói vagy titkárai s azonkívül jeles szakemberek a közlekedésügy terén, kik mindannyian a közlekedési miniszter által nevezettek ki a tanács tagjaik. Kétségtelenül nagyszámú jeles szakemberek képezik hát e tanácsot, a melynek csakugyan igen nagyfontosságú ügyekkel is kellend foglalkoznia.

Magyarország az összes többi közgazdasági s közmívelődési ágakra együtt véve sem költött annyit, mint költött azon ügyekre, a melyek a közlekedési tanács hatásköre alá esnek. Ha mindjárt az alkotmány helyreállítása után életbe lépett volna ez a tanács, tán több száz millió forintot megtakaríthatott volna az országnak. Mert hiszen tudvalevő, hogy a vasútépítésbe, ölte Magyarország a legtöbb pénzt s a vasutak finanszírozásánál és abból származó adósságoknál szenvedte az ország a legnagyobb veszteségeket. A hirhadt 150 millió kölcsön, mely az 545 millió aranyjárdékká nőtt ki magát két rendbeli metamorfózis által, az alkotmányosság első éveiben követett vasuti politikának köszöni eredetét. Az országgyűlés akkoriban ezek a kérdésekkel nem foglalkozott szakszerűen, mert a t. házban jóformán nem is voltak szakemberek. Ha közlekedési tanácsunk lett volna, olyanforma szakemberekkel, mint a minők most a közlekedési tanácsban ülnek, lehetetlen, hogy beleegyezett volna ama könnyelmű gazdálkodásba, a mely a vasutügyeknél kezdetben otthonos volt nálunk, s melyről a közlekedési tanácselnöke b. Kemény Gábor nyíltan kimondja ország-világ előtt, hogy „sok felesleges millió épít-

tetett be és sok drága pénz harcsoltatott el.”

Ha későn is, de valahára mégis csak életbe lépett most e tanács s bizalommal nézhetünk annak tanácskozási elé. A közlekedésügy terén számos nagy feladat vár meg megoldásra. Ilyen például a közmozgás-ügy rendezése. Ez a kérdés most még a rendi korszakból maradt alapon is úgy van rendezve, hogy rosszakaró újságíró száz atyánk fiait tele lármáztatják vele a külföldi sajtót, mintha itt ázsiai barbár állapotok volnának. A vízi utak rendezéséről is a közlekedési tanács hivatása lesz az alapvető tervet elkészíteni. Ott vannak aztán a vasutak, posta, távirda-ügynek száz meg százféle kérdései, melyek nap-nap után felmerülnek s melyekben lépést kell tartanunk a kor haladásával.

A vasuti tarifa-ügy különösen válik nagyfontosságúvá most. Mert ezen ügyben rejlik azon óriási hatalom, a melylyel a kormány a külföldi vámemelések hatását részben vagy egészben elenszolyozni képes. Magyarország oly vasuti tarifapolitikát kell most követnie, a mely lehetővé tegye azon csapás elhárítását, a melyet a németországi stáblán a franciaországi agrár vámemelések mérnek mezőgazdaságunkra. A közlekedési tanács feladata lesz megállapítani az elveket, a melyek szerint ez lehetséges.

A tanács egy évben ugyan csak négy rendes ülést tartana; de mint Kemény b. miniszter megjegyzi, mihelyt valamely fontos ügy előadja magát, ő sora kívül is össze fogja hívni a tanácsot. S így alig lehet kétség a felett, hogy bizony derekasan a munkához kellend látnia a tanácsnak s az őszi évadban, amikor az országgyűlés elé terjesztendő javaslatokat meg kellend állapítani, valószínűleg huzamosb ideig nap nap után üléseznie kellend e tanácsnak.

—m

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése jan. 28-án.

A mai ülésen tárgyalás alá vétetett az igazságügyminiszterium költségvetése. Busbach Péter előadó: Midőn ezen költségvetés elfogadását ajánlanám, legyen szabad pár szót szólnom általánosságban. Az igazságügyminiszterium épp úgy, mint a ház minden tagja, érzi, tudja, hogy az igazságügy terén nevezetesebb munkákat, törvényeket kell létesíteni, úgy az anyagi, mint az alaki igazságszolgáltatás terén. Szükség van arra, hogy az anya-

TÁRCZA.

Irma.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

(2)

II. Fejezet.

Régi emlékek új tervek.

Másnap gyönyörű tiszta idő volt. Irma egy nagy boldogság homályos érzetével ébredt fel, s midőn eszméit tisztázva, a tegnapi délután eseményeire visszaemlékezett, lelke csak úgy ujjongott örömben, s mint egy pacsipta énekelve, könnyű szívvvel ment le a kertbe. Szokása volt a közös családi reggeli előtt egy nagy sétát tenni az erdőben. Elmenjen-e ma is? Hátha Károly az alatt lejön, keresni fogja, nem találja s elveszt az által két órát, két órát, melyet vele egyedül tölthet.

Tétovázva állott a ház előtt, míg szép nagy kutyája, mely sátaiban hű kisérője szokott lenni, bámulva nézte nagy szemével, s lábával Irma ruháját gyöngéden érintve, mintegy őt hívni látszott a kertajtó felé.

„Jó reggelt Irma”, hangzik fülébe egyszerre, s a kert egy fordulójánál megpillantotta Károlyt, ki kinyújtott kézzel közeledett felé. Látom, most korán kel, nem mint hajdan. Én is azóta vettem fel e jó szokást, mióta senki sem követeli tőlem. Szegény tanítóm, mennyit volt kénytelen lustaságomért dorgálni.

De természetesen, hogy senki sem kel fel szívesen öt órakor azért, hogy latin ígék felett gőnyedjen, s szántani talányokat fejtegetsen.

Ugy látom, te is azóta kelsz a pacsiptákkal, mióta kikerültél a szegény sovány mademoiselle vég nélküli „grammaire”-je s felügyelete alól!

„Na Károly, ne bántsd szegényt. Eleget kintoztat, míg itt volt. Ha büntetésből nem engedte, hogy veled legyek, mindig rajta öntötted ki haragodat. Míg itt volt, nem nagyon szerettem, az bizonyos, de mikor most pár hónapja elváltunk, mégis keservesen megsirattam.”

„Ugyan Irmácskám, most már látom, nem vagy többet gyermek, ép oly következtelen letél, mint minden nő szokott lenni. Én soha sem siratok meg olyan valakit, kit nem szerettem és nem kezdem szeretni akkor, mikor elment. Látod, én következtetés maradtam végig Lánctól. Soha sem szerettem, ő sem engem, s így az elválás könnyű volt. Ő csak a görög és latin nyelvet imádtá, melyet egész dühvel akart fejembe töltöni. Csak későre vette észre, hogy az egy tölcser, melyen keresztül nyomtalanul vész el poros tudománya.”

„Ugyan Károly, hogy beszélhetsz így. Azt hiszed, elfelejtettem, hogy hogy igyekeztem, s minő kitűnő vizsgákat tettem.”

„Igaz, de nem a tudomány kedvéért tettem, mert nem szerettem tanulni, de tettem szegény jó anyámról, ki azt tőlem kívánta és azért, mert elég eszem volt hamar átlátni, hogy a nagy emberek a gyermekeket többnyire szorgalmuk után dicsérik és jutalmazák meg. Ambitióm lett fel költve, első akartam lenni és az is voltam. Nagy érdmem ebben nincs. Csak a mint lassanként eszem megkezdett jönni, láttam, hogy szükséges magunkat képezni, eszünket közszerűlni és láttam azt,

hogy míg egyfelől gyermeki ösztöneim, mely a sok holt tudományt visszatartotta, helyes volt, másfelől Lánctól sem szabad egészen elítélnem. Iskolai tanulmányaim igen kis részének vehetem csak gyakorlati hasznát az életben, de eszem magasabb látkörre emeltetett a miveltés által és fogékonyabb minden iránt, mi embertársaim javára szolgálhat.

— Tudod-e Irma, — mondá, miközben a fiatal leányt maga mellé vona egy padra — én utazásom alatt sokat láttam, sokat tapasztaltam s a tetteről, mely bennem eddig szendergett, felébredt, látva, hogy mennyi munka van még mindenfelé, mennyi, főleg itt nálunk, kik sok irányban maradtunk el a külföldtől. Hoztam magammal könyveket, ezeket akarom tanulmányozni, ezek alapján magam elé célt tűzni s azon irányban haladva, embertársaim állapotának javításán szorgalmasan közreműködni. Két év múlva fel akarok lépni képviselőnek, addig is tanulmányozom vidékem és hazám szükségait s enyhítem azokat tölem telhetőleg.

Irma büszkeséggel nézte Károlyt. Egy pillanatig sem kételkedett abban, hogy minden szava szentírás, hogy minden tervét ki fogja vinni, hogy az élet nem fog elébe akadályokat gördíteni, s hogy Károlyt semmi sem lesz képes kitűzött irányában feltartóztatni.

Sokáig hallgattak mindketten, jövőjükkel elfoglalva és szorgalmasan hordva össze az anyagot azon építményhez, melyet mi, vénebbek, légváraknak szoktunk nevezni.

Ha tudták volna, hogy az élet mily hamar ledönti a légvárakat, eltemetve azt, mi fiatal szívekben a legszebb, a hitet, egy boldog élet-

ben, az egész emberiséget felkaroló szeretetet, bizalmat.

E légvárak leomlása zajt ép oly kevésé okoz, mint azok építése, de romjaik alól mégis hány szív kerül ki egészen megtörve. Boldog az, ki régi érzéseinek legalább egy parányát megmenetheti, s elkeseredésében nem esik a másik tulságba, nem gyűlöl meg mindent és mindenkit, elkezdve saját magát. Míg szép érzéseit a romok eltemették, egy újat hoz magával a lok, a bizalmatlanságot, a kételkedést, kételkedik mindenben, kételkedik néha saját szándékainak önzetlenségében, tisztaságában.

Észrevétlenül teltek így a percek. Végre Károly kihúzta óráját. „Már késő van arra, hogy, mint terveztem volt, reggeli előtt kimenjünk az erdőbe sétálni, hacsak Anna nénitől „jó reggelt” fejében egy hatalmas szidást nem óhajtottunk. Már fél nyolcz óra. Aztán meg éhes is vagyok, tévé nevetve hozzá, ez érzés hatalmasabb nálam, semhogy a jövő képei lecsillapíthassák.”

„Egészen a régi maradtál, felelé mosolygva Irma, nem lesz szabad étvágyad kielégítéséről megelégednem, ha kegyeidet továbbra is megtartani óhajtom. Egy év óta a gazdaszony én vagyok, azt azonban kijelentem, hogy a csokoládés fiókhoz nem lesz olysabadság, mint a vén Lotti idejében.”

„Neveltesd vagy Irma e régi dolgok emlegetésével, édességeid nem is kellenének nekem — tévé hozzá megvető mosollyal, miközben Irma csak nevetett.

A kis Bella és Lajos futva érkeztek hozzájuk. „Jó reggelt Irma, jó reggelt Károly! Ej-

nye, milyen korán keltek! Ha magam ura lennék, tudom nem tenném” — mondá Lajos.

Károly épen kis alkalmi beszédet készült tartani arról, mily szükséges az, hogy a tanulók gyermekek korán keljenek, midőn ezek Irma titkos biztatására, (kit kétszeresen mulattatott hirtelen felvett komolysága e tárgyban), őt körülölgötték, s gyermekek s Lánctól után kezdtek kérdezősködni. Károly futással akart előlük menekülni, de a gyermekek üzőbe vették, és volt nagy nevetés és ujjongó öröm, mikor végre elfogatták magát. Reggelhez kitörő jókedvben, kipirult arccal érkeztek mindnyájan, s Irma vig és feszelen volt gyermekkori barátjával, annyit bosszantotta régi emlékekkel, tréfás megjegyzésekkel, miszerint Rónayné reményleni kezdte, hogy tegnap családót s többet akart leolvasni az Irma arczáról, mint a mennyi arra írva volt.

Igy folytak a dolgok pár napig, mely idő alatt folyton nagy figyelemmel kísérte leányát, a nélkül, hogy határozott véleményét alkothatott volna magának fölé. Némelykor szeretete volna érvényesíteni óvó szavát, mikor látta, mennyire élvezék, ha ketten magukra hagyták, de nem mert tenni, félve, nehogy ezáltal eszébe juttassa a dolgot Irmának. Hogyta tehát a dolgokat a maguk mentén.

Károly mindez ideig nem hozta elő Irmának azon kérdést, melyet első nap óhajtott volt hozzá intézni, maga is megelégedett róla. Beszélték ugyan az Irma teli mulatságairól, új ismerőseiről, mikor a véletlen úgy hozta magával, de minden utógondolat nélkül.

(Folytatása köv.)

gi törvények mielőbb életbeléptetessenek. Érez-
zük mindannyian, hogy a döntvények segély-
vel igazságszolgáltatás csak egy szükséges-
hiánypótló, a mely rendes viszonyok közt meg
nem engedhető. A bíró lehet és kell, hogy le-
gyen a törvény alkalmazója, de nem szabad
lennie egyuttal törvényhozónak. (Ugy van!) Ez-
ért szükséges, hogy az anyagi törvény mielőbb
életbeléptetessé. Önképszerűen az igazságügy-
minisztériumnak, e téren működését; tudják,
hogy az anyagi törvénynek négy része készen
van, hogy a szaktanácsokmány tárgyat képe-
zi és a mint meghaladta ezen stádiumot, a t.
ház elé fog terjesztetni, hogy törvényre
válják.

Szükség az az alaki törvényhozás terén
is újításra; névszerint mindenki meg van győ-
ződve róla, hogy a királyi táblák decentrali-
zációja égető szükség; szükség nem csak az-
ért, mert általa az igazságszolgáltatás alapo-
ságának megóvása és lehetőleg erősítése mel-
lett annak gyorsítása is eszközöltesék, hanem
szükséges főleg, hogy gyakoroltassék az első
bíróóság felett az ellenőrzés és felügyelet, me-
lyet az igazságügyminisztériumból, honnan ed-
dig gyakoroltattott, kellő erélyvel, pontosággal
és szigorral alig lehetséges, azt merem mon-
dani, abszolút nem lehetséges, hogy gyakorol-
tassék.

A királyi tábla decentralizációja azon-
ban, mint egy nagyrésze az igazságszolgálat fog-
lalkozóknak hiszi, csak akkor fog lehetséges
lenni, ha az eljárási törvények megalkottnak.
Ezen eljárási törvények is — köztudomás szer-
int — egyrészt az igazságügyminiszte-
riumban készen fekszenek, egy másik részükre
nézve is már nyújtattak be tervezeteket.

Ami a büntető eljárást illeti, a törvény
maga és annak általános motiválása már ké-
szen, speciális indokolása pedig munká-
ban van.

A polgári eljárás szabályok névze szin-
tén létezik az igazságügyminisztériummal ter-
vezet, kilátás van tehát arra, hogy a legköze-
lebbi időben ezek is a törvényhozás elé ter-
jesztetvén, és irányban is meghozatnak a tör-
vények; és akkor a táblák decentralizációja, a
mennyiben netalán égető szükség azoknak
korábbi felosztását nem kívánna meg, megör-
ténik. Mert szükséges, hogy meg az anyagi
törvények a bírák kezébe adassanak, a bírói
organizmus és az eljárási keret azon törvény-
székek eljárását meghatározza; szükséges, hogy
a bírák előre megismerkedjenek azon szabályok-
kal, melyek szerint az anyagi törvényt alkalm-
ozniuk kell.

Ezek után, t. ház, ajánlom az igazságügy-
minisztérium költségvetését részleteiben elfoga-
dársra. (Helyeslés a jobboldalon.)

Fluger Károly: Nézete szerint a törvény-
hozásnak meg kellett volna kezdenie a reform-
ot a polgári törvénykönyv alkotásával, mivel
ezen sarkalatos törvény majd minden más tör-
vénybe belevág és zsinórmértékül szolgál és e
szerint az anyagi törvények nem a zár, hanem
az alapkövet képezik, miáltal mellőztük volna
azon kénszerhelyzetet, hogy gyakran az alaki
törvénybe anyagi rendelkezéseket is fel kellett
venni. Ennélfogva a polgári törvénykönyvre vo-
natkozó munkálatok mielőbbi befejezése nagyon
kívánatos volna.

A törvénykezési eljárást illetőleg a szó-
beliség és a közvetlenség mielőbbi behozatala
szükséges azért, hogy egyrészt a perek gyors-
sabban befejeztessenek, másrészt, hogy a jog-
érzet minél inkább a népben meggyökerezessék
és azáltal annak minden rétegében meghono-
suljon. A költségvetést elfogadják. (Helyeslés.)

Ezután felszólalt Veszter Imre, ki csipőse
támadást intézett az igazságügyminiszter ellen;
a többi szónokok közül Balogh Géza keveselte
a gondot, melyben justitiának részeseül, Olaj
Lajos a pártkisebbség delegátusa ellen szolt,
Pulszky Ágost szintén kifogásolta justiepolitika
irányát. Havár Dániel szintén a költsé-
gvetés ellen szolt. Ferenczy Miklós ugy ta-
lálja, hogy a jogszerepítő közönség a bíróságok
iránt nem viselkedik tisztelettel. Kifogásolja,
hogy a miniszter a bírói funkciókba is bele-
avatkozik, holott csak az adminisztratív
ügykezelés felülvizsgálata illeti meg.

Panaszkodnak gazdasági válságos viszo-
nyainkról és a földmívelési minisztérium ipar-
kodik segíteni a bajon. De az igazságügymi-
nisztérium tudni sem akar az erdélyi birtoko-
sok sanyaru helyzetéről, melyen pedig első sor-
ban ő változtathat.

A rendezetlen erdélyi birtokviszonyok, a
legnagyobb hátrányt a tagosításra vonatkozó
törvény miatt szenvedik. Mert az 1880-ban meg-
alkotott törvényes intézkedés, költség és gyors-
ság tekintetében szűk szerint csak kárára
volt az ügynek. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)
Kéri a birtokrendezés és az urbéri kérdés or-
voslására egy komissio kiküldését.

Orbán Balázs a bíróságok tisztviselőinek
nagy létszámát emlegeti fel. Oly nagy összeg-
gél, a mennyibe a mi bíróságunk tisztikara ke-
rül, egész hadsereget lehetne tartani. A bírák
igen jól vannak fizetve s azoknál még, ha
székelyükön kívül dolgoznak, napidíjat kap-
nak és így egy munkáért kétszeres fizetést kap-
nak. Kéri a minisztert, világosítsa fel, hogy a
külön napidíjak mi alapon fizetettek s az or-
szágának mennyibe kerülnek.

Szólta még Boda Imre és Lázár Ádám,
mindketten a budget ellen. A ház figyelme
egyáltalán nagyon kimerültnél látszott.

Elnök kéri a ház tagjait, hogy pontosan
tiz órákor jelenjenek meg, a munkarendre né-
ve pedig javasolja, hogy az igazságügyi budget-
tet követő honvédelmi költségvetés letárgyalá-
sa után és az appropriatív törvény elők-
szítése előtt a következő tárgyak intézésének
el: a védőőrs bizottság jelentése az 1885. évre
kiállított ünnec- és póttartalék-jutalék meg-
ajánlásáról, azután az igazságügyi bizottság je-
lentése az 1875. 36. t. cz. módosításáról és a
kir. járásbíróóságok számának szaporításáról, majd
ismét az igazságügyi bizottságjelentése, a gyám-
ság és gondokozási ügyek rendezéséről szóló
törvény módosításáról; végül mentelmi ügyek.
Ezek után és az appropriatív befejezése után a
főrendiházi reform kerül tárgyalásra.

Tisza Kálmán miniszterelnök az elnök
javaslatához szívesen hozzájárul s megjegyzi,
hogy a ház elnökének szavait akkép értelmezi,

mikép mindez a költségvetési törvény elkészí-
tése előtt fog elintéztetni, kivéve a főrendihá-
zi reformjavaslatot.

Hivatalos és végleges kimuta- tás a tavalyi választásokról.

A belügyminisztériumban tavaly a teen-
dők oroszlánrésze jutott e minisztérium köz-
jogi osztályának, mely a nélkül is igen számos
és rendkívül nagy fontosságu teendői mellett
a múlt évben megjejtett országgyűlési képviselő-
választások törvényben előírt előkészítését fo-
ganatosította, jelesen ezen ügyosztály eszközöl-
te az országgyűlés egybehívását, és vizsgálta
felül a központi választmányok jegyzőkönyveit,
intézte el a feltermülő panaszokat és rendelte
ki a karhatalmat.

Az 1884-ik évi általános képviselő-vá-
lasztások kiválóan jellemzi, hogy karhatalom
kirendelése a választások alkalmából majdnem
minden törvényhatóság területére kérelmeztetett.

Ezek előrebocsátása után, habár az ország-
sági képviselőválasztásokra vonatkozó száma-
datokat, vett értesüléseink nyomán, a választások
befejezése után már közöltük volli, nem tartjuk
érdektelennek, a választásokra vonatkozó hiva-
los jelentések alapján, az eddigi közlésektől
némi részletekben eltérő s új adatokat tartal-
mazó teljes hitelességű összeállításban mut-
tatni be a múlt évi választások eredményét:

Az országgyűlési képviselőválasztásoknak
az 1884. évi választásokra érvényes névjegyzé-
kében össze volt írva 841,609 választó.

Az 1884. évi választásoknál érvényesítet-
te szavazatát 698.771 választó; nem szavazott
142,838.

Azon választók közül, kik szavazatukat
érvényesítették, szavazásra került választások-
ban részt vett 388,433, egyhangú választások-
ban részt vett 310,338 választó.

A választások valóságos eredménye, pár-
tállás szerint, a hivatalos adatok alapján a kö-
vetkező:

Választott:	
szabadalvúparti képviselő	233*
függetlenségi párti	77
méréskelt ellenzéki párti képviselő	60
antisemita párti	16
nemzetiségi párti	16
pártonkivüli	11
Összesen	413

Az 1881. évi választás alkalmával, az
egyes pártok számára a következő volt:

Választott:	
szabadalvú párti képviselő	229
függetlenségi " "	86
mérés. ellenz. " "	68
antisemita " "	5
nemzetiségi " "	14
pártonkivüli " "	11
Összesen	413.

Az 1881. évi választások megejtése ide-
jétől az 1884. évi választásokig, a pótválasztá-
sok s egyes képviselők pártállásának változá-
sa folytán ezen számarány is változott, és ped-
ig az országgyűlési bekezeséskor volt

szabadalvú párti képviselő	232
függetlenségi " "	93
mérés. ellenz. " "	58
antisemita " "	7
nemzetiségi " "	17
pártonkivüli " "	6
Összesen	413.

Ezek szerint abszolút veszteséget az 1884.
évi választásoknál a nemzetiségi és független-
ségi párt szenvedtek és pedig a nemzetiségi 1,
a függetlenségi párt 16 kerületben.

Ellenben gyarapodott az antisemita párt
9, a pártonkivüli párt 5, a mérsékelt ellenzéki
2, a szabadalvú párt 1 kerülettel.

A 233 kerületben győzött szabadalvúpárt
az összes ellenzék 180 kerületével szemben 53
abszolút többségben van, míg az 1881/84. évi
országgyűlés berekesztésekor a szabadalvúpárt
abszolút többsége csak 51 volt.

Más pártállású képviselő választott 114
kerületben.

Ezen 114 kerületet részletezve, ebből esett:	
a szabadalvúpártra	44 kerület.
a függetlenségi pártra	40 "
a mérs. ellenzéki pártra	22 "
az antisemita pártra	2 "
nemzetiségire	3 "
pártonkivüli	3 "
Összesen	114 kerület.

Az elhódított kerületek pedig így oszla-
nak meg. A 114 kerületből esik nyert kerület:
a szabadalvúpártra 45
függetlenségire 24
mérsékelt ellenzékire 24
az antisemita 11
nemzetiségire 2
pártonkivüli 8

Összesen 114.

A pártok egymással szemben vívott küz-
delmének eredménye pedig a következő:

A szabadalvúpárt nyert: a függetlenségi
párttól 26, a mérsékelt ellenzékétől 13, a pár-
tonkivüli párttól 3, a nemzetiségi párttól 2, az
antisemita párttól 1 kerületet, összesen 45-öt.

A függetlenségi párt nyert: a szabad-
alvúpárttól 20, a mérsékelt ellenzékétől 3, az
antisemita párttól egy kerületet, összesen 24
kerületet.

A mérsékelt ellenzéki párt nyert: a sza-
badalvú párttól 16, a függetlenségi párttól 7,
a nemzetiségitől 1 kerületet, összesen 24 ke-
rületet.

Az antisemita párt nyert: a szabadalvú-
párttól 3, a függetlenségi párttól 5, a mérsé-
kelt ellenzéki párttól 3 kerületet, összesen 11
kerületet.

* Azóta a szabadalvúpárt három újabb kerü-
tet nyert (a tasnádi, a kolosit és csongrádi) ugy, hogy
a pártállás jelenleg a következő:
szabadalvúparti képviselő 236
függetlenségi párti 76
mérsékelt ellenzéki képviselő 59
antisemita 16
nemzetiségi 16
pártonkivüli 11
Összesen 413

A nemzetiségi párt nyert a szabadalvú-
párttól 2 kerületet.

A partonkivüli párt nyert: a szabadalvú
párttól 3, a függetlenségi párttól 2, a mérsé-
kelt ellenzéki párttól 3, összesen 8 kerületet.

A szabadalvú párt veszett: a független-
ségi párt javára 20, a mérsékelt ellenzéké javá-
ra 16; a nemzetiségi párt javára 2, a párton-
kivüliek javára 3, az antisemita párt javára 3,
összesen 44 kerületet.

A függetlenségi párt veszett: a szabad-
alvú párt javára 26, a mérsékelt ellenzéké javá-
ra 7, az antisemita-párt javára 5 a pártonki-
vüliek javára 2, összesen 40 kerületet.

A mérsékelt ellenzéki párt veszett: a
szabadalvúpárt javára 13, a függetlenségi párt
javára 3, az antisemita párt javára 3, a pár-
tonkivüliek javára 3, összesen 22 kerületet.

Az antisemita párt veszett: a szabadal-
vú és függetlenségi pártok javára 1—1, ösze-
sen 2 kerületet.

A nemzetiségi párt veszett: a szabadalvú
párt javára 2, a mérsékelt ellenzéké javára 1,
összesen 3 kerületet.

A pártonkivüli párt veszett: a szabad-
alvú párt javára 3 kerületet.

Jelölteteket állítottak fel: a szabadalvúpárt
333, a függetlenségi párt 172, a mérsékelt el-
lenzéki 148, az antisemita párt 40, a nemze-
tiségi 29, a párton-kivüliek 17 kerületben, vagy-
is a 413 választókerületben összesen 739 kép-
viselőjelölt állítottak fel, s így 326 a veresé-
get szenvedett jelölték száma, és pedig a 333
szabadalvúpárti jelölt közül nem választott meg
100, a függetlenségi párt 172 jelöltje közül
nem választott meg 95, a mérsékelt ellenzék
148 jelöltje közül nem választott meg 88,
az antisemita párt 40 jelöltje közül 24, a
nemzetiségi párt 29 jelöltje közül 13, a pár-
tonkivüliek 17 jelöltje közül 6.

Levelezés.

Déva, január 28.

A farsang nálunk igen élénknek igér-
zik, a mennyiben február 1-én a tüzoltó-egye-
sület „táncos séta-hangversenye”, febr. 10-én
a hunyadmei ásványos vizek kiállítási költsé-
geinek fedezésére táncmulatság és pedig a 17-
én a főrendiházi önképzőkör javára kisorsolá-
sal egybekötött calicot-bál van napirendre tűz-
ve. A bálóra való tekintetből a felolvasási es-
télyek is szünetelnek egyelőre; a legutóbbin
Réthi Lajos olvasott a k. a. és Issekutz Au-
rél szavaltak, Kun Róbert scandinavai képeket
mutatott be, László Ika k. a. pedig a tanító-
képzői növendékek zenekísérete mellett nép-
dalokat énekelt; a képzői növendékek zene-
tanárknak, Hoós Jánosnak egy újabb szerze-
ményét is bemutatták.

Jáni János színtársulatának művezetője
napok óta bérletek szerzése által igyekszik a
társulat itteni fellépését biztosítani; ez, a mint
tudjuk, sikerült is, nagyobb baj az, hogy nem
igen van alkalmas helyiség; a Risztó kávéhá-
za kicsiny, oda alig fér 60—80 ember, sokan
tehát a csinosít szeretnék a színezésnek át-
menetileg a városi tanácskozó helyiségbe, így a
már kitűzött bálakat alig lehetne az átmen-
tes esetében megtartani.

Városunkban időkig jelenleg Moldován
Miklós, marosvásárhelyi törvényszéki bíró, mint
a nevezett törvényszék kiküldött vizsgálóbírója
a dévai képviselőválasztás alkalmával a polgá-
rok választási joga ellen elkövetett állítólagos
bűncselekvények s több ezzel kapcsolatos ügy
kiderítése céljából. A vizsgálat eredményét ne-
taláni megjegyzéseinkkel annak idején közölni
fogjuk.

r. l.

Felsőbb kereskedelmi iskolánk az orsz. kiállításon.

A kolozsvári felsőbb kereskedelmi iskola
tagjai, mikkel az orsz. kiállításon résztesve,
közszemlére vannak téve a főtéri plebánia-épü-
letben levő iskolahelyiség igazgatósági termé-
ben. Ma volt alkalmunk e tárgyak megtekinté-
sére, mik igazi örömmel és gyönyörrel töltöt-
tek el, elismerést hozva magunkkal a buzgó
igazgató és tanári kar fáradozása, s a növen-
dékek szorgalma iránt.

Főtárgy: egy nagy keretbe foglalt is-
mertetés, melyet Kiss Sándor igazgató állított
össze és Öhlschlager Samu III. oszt. nö-
vendék irt le igen szépen. Ez ismertetés első
fejezete előadja röviden az iskola alapításá-
nak történetét; második fejezete az iskola
fenntartott; harmadik a pártolókat, kik kö-
zül kiemelendők: a kolozsvári kisegítő pénz-
tár, mely 750 frtot, a takarékpénztár, mely
400 frtot, a magyar árt. bizt. társaság, mely
400 frtot, s a Hitelbank, mely 150 frtot adó-
mányozott az iskola fennállása óta. Összesen
169-en adományoztak taneszközöket és köny-
veket.

A negyedik fejezet a felügyelő-bizott-
ság, az ötödik a tanári kar névsorát, a ha-
todik a tanulók statistikáját tartalmazza. Ez
utóbbinál megjegyezzük, hogy az intézet ala-
pításakor csak 15 tanuló volt, azután évről-
évre volt: 23, 31, 63, 90, 110 és az idén 125.
E számok az intézet jóságát és népszerűsége
terjedését fényesen bizonyítják. Végzett eddig
53 tanuló, kik közül kereskedelmi pályára
ment 26, postához 5, vasúthoz 11, egyéb hi-
vatálhoz 2, gazdaságra 3, katonára 1, jelen-
leg egyéves önkéntes 5. — A hatodik fejezet-
ben a taneszközök és rokonfelsze-
relések soroltatnak fel a következőkben:

Az intézetnek a két első évalatt — létele
bizonytalansága miatt — semmi felszerelvénye
nem volt s így összes szerelvényei 4 1/2 év alatt
gyűjtettek össze. Jelenleg van: Bútorzat, tan-
helyiség és irodai felszerelés 473 drb. Tanári
könyvtár 455 műt, 577 kötet. Ifjúsági könyvtár
442 műt, 622 kötet. Földrajzi taneszköz 49 db.
Mennyiségitani taneszköz és pénzügyi-
temény 119 drb. Természettani taneszköz 158 drb.
Vegytani taneszköz 2426 drb. Természettan-
emlős 6, madár 91, hal 38, hüllő 8, kagyló
173 drb, rovar 163 drb. Növénygyűjtemény
több, mint 1000 drb.

Technológiai gyűjtemény: kender, gya-
pu, gyapott, jute, selyem, czerua, csipke, zsinog,
kötél; selyem-, gyapju-, gyapott-, len-, kender-,
juteszövetek; szőnyeg, butorszővet, papír, szal-
mafonat, bőr, gertya, szappan, spodeum, kö-
edény, porcellán, üveg, ólom, bádog, vas, fa,
keményítő, rum, aczéltoll, tollnyél, írón, festék-
kollektiók, a gyártás különböző fokozatát fel-
tűntetve; technológiai színes falitáblák, fény-
képek. Az áruismeri technológiai gyűjtemény egé-
sen közadokozásból gyűjtettek össze. Végre a
hetedik fejezetben a fenn tartási költ-
ségeket találjuk következőleg:

1878—1884. hat éves ciklus. Bevétel:
Állami segélyből 20,000 frt. Kolozsvár szabad
királyi várostól 11,819 frt 92 kr. Kereskedelmi
és iparkamarától 3600 frt. Tandíjból 10,640
frt 32 kr. Adományok, stb. 2807 frt 36 kr. —
Összesen: 48,867 frt 60 kr. Kiadás: Állandó
felszerelésekre 7532 forint 13 kr. Tanárok s
szolgák fizetése 29,575 frt 57 kr. Szállásbér s
fentartási költségek 8789 frt 51 kr. Összesen:
45,887 frt 21 kr.

A könyvkiállításban láthatók:
1) Önképzőköri dolgozatok, mind keres-
kedelmi tárgyu munkákkal, köztük a világ
összes pénzneveinek osztrák értékbe átszámí-
tása; 2) Kereskedelmi szántani munkálatok; 3)
Könyvviteltani dolgozatok; 4) Váltóimeim mun-
kák; 5) Romániai mértékek gyors át-
számításának kulcsa; 6) Kereskedelmi
ismereti munkálatok; 7) Iskolai ismertető az
intézet fennállása óta (Kiss Sándor igazgató-
tól); 8) Dr. Veress Vilmos tanár kereskedel-
mi szántana; 9) Kiss Sándortól: A magyar-
oszátrk birodalom összehasonlító földrajza; 10)
A minta-iroda levelezései.

Ezek közül kiemeltek az 5. sz. a. emli-
tett dolgozatot, melyet Dr. Lehmann Róbert
complicált, de igen czélszerű combinációját s a
tanulók kiszámítása alapján a Romániában ér-
vényes mértékekét számítja át a méterrend-
szerre, mely 1864-ben ott is elfogadtattott, de
1880-ban elhalasztott. E mű kinyomtatva igen
nagy szolgáltatást tenne, tekintve Romániával
fennálló forgalmunkat. Kiemelendők tartot-
tuk a 10. sz. levelzéseket is, melyekben négy
üzlet van képeletileg felvéve: egy Budapest-
en, a többi Kolozsvárt, Fiumében és Bécsben. E
négy üzlet egymással levelzésben áll s így a
tanulók egész kis üzleti életet tudnának
alkalmazni, mely gyakorlati eljárás tudunkkal csak
ez intézetnél van behozva.

Szintén igen figyelemreméltó a harmad-
évesek laboratoriuma, melynek célja az,
hogy a növendékek a kereskedelmi czikke-
k valóságát és hamisításait fel tudják ismerni.
Itt látunk eczetet, rumot, tintát, petrolumot,
olajat, részint eredeti készületekben, részint vizs-
gálatban. Egy kis könyvbe pedig különböző
vászna vannak bekötve, fonalszámításra lupat-
icus vizsgálattal. E csoportban vannak Ke-
resztély Lajos tanár igen szép réz és ezüst
galvano-plasticai lenyomatai és microscopius
készítményei. Az egészet érdekes ismertetés fe-
jezi be most nevezett tanártól.

Maga az intézet Graf Jakab tanár igen
sikerült rajzaiban van bemutatva. Ott látjuk a
tantermeteket, laboratoriumot és tanterhelyi-
ségeit.

Ezekből látható, hogy a denek intézet jó
hírnevéhez méltóan lesz bemutatva s tárgyai
bizonyára méltó feltűnést fognak kelteni. Ki
kell emelnünk a növendékek feltűnő szép írás-
beli dolgozatait, a szép írásért első sorban Ke-
resztély Lajos irástanárt dicsérve meg.

A tárgyak holnap délig láthatók. Felhív-
juk azokra az érdeklődő közönség figyelmét.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, január 29.

* A Jókai Mór fogadtatását ren-
dező 30-as bizottság f. hó 30-án, pénteken d.
u. 6 órákor a városház tanácstermében ülést
tart. Tárgy: az eligazítottak és a további teen-
dők megbeszélése. Meg kívánjuk jegyezni, hogy
a mint az első alkalommal történt, ugy most
is minden érdeklődő szívesen láttatik, sőt az
ügy közérdeki voltánál fogva a megbeszélés-
ben való részvételre a legmelegebben kéri-
tik. Sándor József, jegyző.

* Gr. Esterházy Kálmán, városi és
megyei főispán, Budapestről ma reggel haza
érkezett.

* A szépitő-egylet alapító tagjai so-
rába lépett tegnap Bak Lajos asztalos-iparos
és városi képviselő 50 frttal. Nagyon óhajta-
nók, hogy az eddigiek buzdító példája közön-
ségünket kissé fölvilágyozza. Más városokban
az ily egyletek rohamosan tért nyernek a tár-
sadalomhoz s a polgárság jelentékeny áldozat-
okat hoz városa szépitése érdekében, mit vég-
tére is szép szövel elérni nem lehet.

* A helybeli Zene Conservatorium
tegnap két új alapító-tagot nyert. Br. Bánf-
y Ernő és Sigmund Ákos a Szenko-
vich Márton gyűjtővén 100—100 frtot irtak
alá. Vajha a jó példa vonzana!

* A magyar lovar-egylet sorsjegy-
irodája (Budapest, Hatvaner-Gasse, National-
Casino) német címzetű leveleket küldött
városunkba, — „Klausenburg”-ba. Nehány cím-
zett felbontatlanul küldte vissza a leveleket,
miután magyar egylettől csakugyan vissza-
utasításra-méltó tapintatlanság, hogy magyar
területre, magyar embereknek német nyel-
vű „brief”-eket küldözget. A „National-Casi-
no” tehetne róla, hogy a saját kebeléből ala-
kult „Jockey-Club” irodájában legalább a ma-
gyar nyelvet is beszélné — németek alkalm-
atlanságukkal.

* Gyulafejérvári hírek. — A román
k. th. p. ü. p. ö. k. évenként adni szokott farsangi
ebéde vasárnap ment végbe. Hivatalosak vol-
tak az egész tisztikar a kapitányokig, az apát
urak és tanárok, törvényszéki és városi előke-
lőbb hivatalnokok, a különböző hivatalok fő-
nökei és a nem-katholikus felekezetek tagjai.
— Casinóbál volt f. hó 25-én; nagyon
gyengén sikerült, mintegy 30-an vettek részt a
mulatságon. — Hangverseny nyel egy-

bekötött tánc mulatság volt ugyan-
azon estén a tisztikar-ban; sokan jelentek
meg és kedélyesen mulattak.

* A fogarasi magyar kaszinó f.
hó 24-én sikerült bált rendezett, melyen nagy
közönség volt jelen.

* Elgázolás. Ma reggel egy vidéki kő-
fogatu szekér a városba jövet egy öreg nőt az
utcán elgázolt, ki azonban szerencsére komo-
lyabb sérülés nélkül kerülte el a bajt.

* Utszéli rablótámadás. Egy ká-
méslegényt kirabolt tegnapielőtt a kis-csüri
uton egy cigány, s midőn az illető magát vé-
deni akarta, a cigány egy kést rántott elő s
avval több veszélyes szúrást ejtett a legényen.
Nagy kínok között visszazorgott a szerencsét-
len N-Szeben szélső házaiig, honnan aztán a
kórházba szállították. A tettes egy cigányor-
béli muzsikussal, ki tegnap elfogatott és rövid
vallatás után be is vallotta tettét.

* A magyar kormány és az anar-
ohisták. Az anarchisták és szocialisták el-
len fogatosítottak állami és nemzetközi in-
tézkedésekkel szemben a Tisza-kabinet állás-
pontja — mint hiteles forrásból jelentik — az,
hogy lehetőleg meg fogja akadályozni a dina-
mitos üzelmeket, de semmihez sem járulhat, a
mi az alkotmányos jogokon és garanciákon
csorbat ejtene. A Tisza-kabinet meg van arról
győződve, hogy a közbiztonságot ily módon is
meg fogja védelmezhetni.

* Pancsova és Versecz városok
f

A magyar királyi államvasutak erdélyrészi vonalának MENETRENDJE.

Érvényes 1884-ik évi január 1-től.

Budapest—Predeal					Menet illeték	Predeal—Budapest				
ÁLLOMÁSOK	202 Gyors	204 Személy	212 218 Omibus	214 220 Omibus		ÁLLOMÁSOK	201 Gyors	203 Személy	211 Omibus	219 217 Omibus
Bécs, o. m. á. v. ind.	7 00	11 00	7 00	—	II. III.	Bukarest . . ind.	7 15	—	—	—
Budapest	9 45	8 00	6 55	2 47	16.40 11.70	Predeal*	12 12	—	—	—
Ujszász	11 44	10 36	10 04	6 17	—	Tömös	1 09	—	—	—
Szolnok*	12 02	10 57	10 31	6 51	12.30 8.80	Brassó*	2 06	—	—	—
P-Ladány*	12 18	11 24	10 55	6 36	—	I. II.	—	—	—	—
N-Várad*	1 56	1 36	1 25	10 09	9.10 6.50	Földvár	2 16	6 30	—	5 45
—	1 59	2 01	2 04	—	—	Apáca	2 44	7 09	—	6 28
—	3 20	4 11	5 13	—	—	Agostonfalva	3 03	7 41	—	7 07
Csucs	5 28	6 52	1 48	—	6.30 4.50	Homoród	3 18	8 09	—	7 36
Bánffy-Hunyad	6 01	7 32	3 21	—	3.00 2.10	Héjasfalva	3 51	8 53	—	8 29
Egeres	—	8 12	4 34	—	1.20 0.80	Segesvár*	4 51	10 18	—	10 22
Magyar-Nádas	—	8 38	5 11	—	0.50 0.40	Erzsébetváros	5 04	10 37	—	10 45
Kolozsvár*	7 08	8 57	5 40	—	—	Medgyes	5 11	10 55	—	11 14
—	7 18	9 23	—	6 00	—	Kis-Kapus*	6 00	12 11	—	12 07
Apahida (Deés-felől)	—	9 50	—	6 29	0.60 0.40	(N-Szeben-felől V.)	6 14	12 29	—	12 43
Gyéres (Torda-felől)	8 29	11 15	—	8 14	2.10 1.50	Mikeszása	6 29	12 35	—	1 02
Kocsárd*	8 51	11 54	—	9 24	2.80 2.00	Hosszu-Aszó	—	12 54	—	1 23
(M-Vásárhely-felől III.)	8 53	12 04	—	9 49	—	Balázsfalva	—	1 10	—	1 58
Maros-Ujvár	—	12 12	—	9 58	3.00 2.20	Karácsonfalva	7 02	1 29	—	2 17
Felvincz	—	12 19	—	10 07	3.10 2.20	Tövis	7 31	2 11	—	2 33
Nagy-Enyed	9 17	12 45	—	10 42	3.70 2.60	(Arad-felől IV.)	7 38	2 26	—	3 01
Tövis*	9 33	1 05	—	11 07	4.20 3.00	Nagy-Enyed	7 55	2 48	—	3 13
(Arad-felől IV.)	9 40	1 15	—	11 32	—	Felvincz	—	3 12	—	3 38
Karácsonfalva	—	1 44	—	12 03	4.90 3.50	Maros-Ujvár	—	3 19	—	4 06
Balázsfalva	10 12	2 00	—	12 24	5.20 3.70	Kocsárd*	8 19	3 26	—	4 14
Hosszu-Aszó	—	2 17	—	12 43	5.60 4.00	(M-Vásárhely-felől III.)	8 24	3 36	—	4 22
Mikeszása	—	2 34	—	1 02	5.90 4.20	Gyéres (Torda-felől II.)	8 47	4 12	—	4 53
Kis-Kapus*	10 45	2 52	—	1 22	6.30 4.50	Apahida (Deés-felől I.)	—	5 39	—	5 45
(N-Szeben-felől V.)	10 52	3 07	—	1 57	—	Kolozsvár*	10 08	5 59	—	7 51
Medgyes	11 07	3 27	—	2 24	6.70 4.80	—	10 18	6 28	—	8 18
Erzsébetváros	11 29	4 01	—	3 06	7.50 5.30	Egeres	—	7 25	—	8 34
Segesvár*	11 55	4 40	—	3 52	8.40 6.00	Bánffy-Hunyad	11 33	8 11	—	9 35
—	12 15	4 50	—	4 17	—	Csucs	12 06	8 52	—	10 04
Héjasfalva	12 30	5 08	—	4 51	8.80 6.30	Nagy-Várad*	1 49	11 04	—	12 17
Homoród	1 32	6 47	—	7 07	10.60 7.50	—	1 54	11 14	7 30	—
Agostonfalva	2 04	7 36	—	8 10	11.60 8.30	P-Ladány*	3 11	12 59	10 26	—
Apáca	2 24	8 09	—	8 46	12.10 8.70	—	3 14	1 47	11 05	5 55
Földvár	2 44	8 41	—	9 20	12.70 9.10	Szolnok*	4 54	4 14	2 00	9 28
Brassó*	3 15	9 20	—	10 15	13.60 9.80	—	5 10	4 40	2 37	9 28
—	3 25	—	—	—	—	Ujszász	5 30	5 04	3 07	6 40
Tömös	4 03	—	—	—	14.30 10.30	Budapest	7 30	7 44	6 31	10 15
Predeal*	4 28	—	—	—	14.90 10.60	Bécs, o. m. á. v.	7 54	6 05	7 54	—
—	5 02	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bukarest	10 25	—	—	—	—	—	—	—	—	—

I. Kolozsvár—Deés					214 vegyes	216 vegyes
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Kolozsvár* m. á. v.	indul	7 50	2 42	—	—	—
Apahida m. á. v.	—	8 24	3 13	—	—	—
szamosvölgyi vasut	—	8 35	3 20	0.80	—	—
Deés*	érk.	11 09	5 34	2.40	1.50	—
II. Gyéres—Torda					2502 szem.	2512 szem.
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Gyéres	indul	4 45	8 50	8 58	—	—
Torda	érk.	5 12	9 22	9 30	—	—
III. Kocsárd—M-Vásárhely					1604 szem.	1612 szem.
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Kocsárd*	indul	9 36	4 35	8 35	3 55	—
M-Ludas	—	10 29	5 28	9 28	4 49	—
M-Bogát	—	10 39	5 38	9 38	4 59	—
Cs-Radnóth	—	11 20	6 20	10 19	5 40	—
M-Vásárhely	érk.	12 18	7 21	11 18	6 45	5.30
IV. Tövis—Arad					303 szem.	311 szem.
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Tövis	indul	2 39	9 50	8 20	—	—
Gy-Fejérvár	—	3 40	10 42	9 10	—	—
Piski* (Petrozsény-felől IV. a)	érk.	5 34	12 49	—	5.00	3.60
—	indul	5 44	1 22	—	7.30	5.20
Arad	érk.	11 32	8 05	—	13.70	9.80
—	indul	12 00	8 45	6 10	—	—
IV. a) Piski—Petrozsény					2312 szem.	2314 szem.
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Piski* (Vajda-Hunyad felől IV. b)	indul	6 00	3 25	—	—	—
Petrozsény	érk.	10 24	7 29	10.50	7.50	—
IV. b) Piski—Vajdahunyad					2414 szem.	2416 szem.
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Piski*	indul	6 00	—	—	—	—
Vajdahunyad	érk.	6 50	—	—	7.90	5.60
V. Kiskapus—Nagyszeben					1804 szem.	1812 szem.
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Kis-Kapus*	indul	11 10	2 20	6 41	3 20	—
Vizakna	—	12 57	4 25	8 25	5 04	7.80
N-Szeben*	érk.	1 20	4 51	8 48	5 27	8.20

I. Deés—Kolozsvár					213 vegyes	217 vegyes
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Deés*	indul	2 07	6 15	—	—	—
Apahida szamosvölgyi vasut	—	4 57	8 43	—	—	—
magy. áll. v.	—	5 08	8 49	—	—	—
Kolozsvár*	érk.	5 39	9 20	—	—	—
II. Torda—Gyéres					2511 szem.	2513 szem.
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Torda	indul	7 15	5 16	10 23	—	—
Gyéres	érk.	7 45	5 40	10 48	—	—
III. M-Vásárhely—Kocsárd					1601 szem.	1611 szem.
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Maros-Vásárhely	indul	5 55	1 14	5 20	9 03	—
Cs-Radnóth	—	7 04	2 21	6 26	10 10	—
M-Bogát	—	7 35	2 55	6 57	10 41	—
M-Ludas	—	7 50	3 09	7 11	10 55	—
Kocsárd*	érk.	8 36	3 55	7 57	11 41	—
IV. Arad—Tövis					304 szem.	312 szem.
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Arad	érk.	3 35	5 30	6 40	—	—
Piski* (Petrozsény-felől IV. a)	indul	4 00	6 20	—	—	—
—	érk.	9 52	2 08	—	—	—
Gyula-Fejérvár*	indul	10 12	2 58	—	—	—
Tövis	érk.	12 21	6 15	8 10	—	—
—	—	12 53	7 00	9 02	—	—
IV. a) Petrozsény—Piski					2311 szem.	2313 szem.
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Petrozsény	indul	9 18	6 21	—	—	—
Piski* (Vajda-Hunyad-felől IV. b)	érk.	1 02	10 00	—	—	—
IV. b) Vajdahunyad—Piski					2413 szem.	2415 szem.
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Vajdahunyad	indul	12 14	—	—	—	—
Piski*	érk.	12 53	—	—	—	—
V. Nagyszeben—Kiskapus					1801 szem.	1811 szem.
ÁLLOMÁSOK					vonat	vonat
Nagyszeben*	indul	8 10	11 10	4 00	10 00	—
Vizakna	—	8 35	11 38	4 26	10 25	—
Kis-kapus*	érk.	10 08	1 13	5 59	11 55	—

A ☐ nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli órákat jelentik
A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van kitüntetve. * — vendéglő.
A menet illeték Kolozsvártól van számítva.

MAGYAR POLGÁR

dúsan és a legújabbban felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJÁT

(Kolozsvárt, bel-közép-utca 4. sz.)

ajánlja mindennemű szakmájába vágó könyvnyomdai munkák gyors, pontos, jutányos elkészítésére.

Levélpapírosok és borítékok czégyomattal,

KÖRLEVELEK

kereskedők és iparosok részére,

KIS és NAGY

FALRAGASZOK,

8-adrét

HIRDETMEÉNYEK,

esketési és vigalmi meghívók,

GYÁSZJELENTÉSEK,

3. és 5. krosz marhalevél-jegyzőkönyvek készletben.

hivatalos táblázatok,

Könyvek bármely nyelven,

névjegyek,

BOR-, SÖR- és SZESZ-CZIMKÉK,

TÁNCZRENDEK,

KÉPES

ÁRJEGYZÉKEK,

KÖNYOMATU

ÜZLETI KÁRTYÁK,

BIRTOKIÉVEK KÉSZLETBEN,

üzleti könyvek stb. stb.

Végrehajtási ár. hirdetmények.

Sz. 3498—1885.

Hirdetmény.

(57 1—1)

A b-hunyadi kir. járásbírósa közhírré teszi, hogy a kalotaszegi takarékpénztár felperes javára 650 ft. o. é. tőke és ennek 1884. évi január hó 1-5 napjától járó 8% kamatai, egy 25 ft. 85 kr. jelenlegi, valamint ezután felmerülő költségek erejéig, továbbá Árgyillán Kretszán javára 112 ft. és járuléai, Krizsán Moisa javára 30 ft. és járuléai, Krizsán Pável javára 10 ft. és járuléai, Páska Tódor javára 30 ft. és járuléai, Petrusz Tódor javára 15 ft. és járuléai, Szerák Tódor javára 15 ft. és járuléai, Boka Gábor (Bagye Pintye) alperes és a végreh. törvény 156 §-ának a) pontja alapján alábbi birtokosok ellen és pedig:

1) Alperesek a b. sz. t. j. k. b. n. A. I. 1—13 sz. ok. a. felvett ingatlanokból illető 142 ft. 66 kr. becsült 1/2 ad részt jutálnak. 2